

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060307

DOM
2018-02-07
Stockholm

Mål nr
M 11525-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-12-04 i mål nr M 5077-17, se bilaga A

PARTER

Klagande SS

Motpart

1. Bygg- och miljönämnden i Torsås kommun
Box 503
385 25 Torsås

2. TM

3. MM

SAKEN

Klagomål över ändrad markanvändning på fastigheten XX i Torsås kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
  2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.
-

Dok.Id 1395527

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

SS har överklagat mark- och miljödomstolens dom och yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska förbjuda ändrad markanvändning på fastigheten XX i Torsås kommun. Hon har också yrkat inhibition av mark- och miljö-domstolens dom. I målet har hon bl.a. anfört att mark- och miljödomstolen avgjort målet innan överklagandetidens utgång. Domstolen har inte hunnit få del av och därmed inte heller beaktat den komplettering som hon hade skickat till länsstyrelsen innan överklagandetiden hade gått ut.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att meddela prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Omfattningen av prövningen av ett överklagande bestäms av klagandens ändringsyrkande och detta får justeras fram till klagotidens utgång. Ett överklagande bör som huvudregel inte prövas innan denna tid har gått ut. Det kan undantagsvis finnas skäl att dessförinnan pröva ett överklagande, t.ex. om detta annars skulle komma att bli meningslöst. I det nu aktuella fallet har det inte funnits något skäl för mark- och miljödomstolen att pröva överklagandet före överklagandetidens utgång.

Handläggningen av överklagandet regleras i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar och i lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen). Vid överklagande av ett avgörande i ett mål där ärendelagen är tillämplig kan rättegångsbalkens regler om undanröjande och återförvisning vara analogiskt tillämpliga (se bl.a. rättsfallet NJA 2005 s. 697).

Mark- och miljödomstolen borde inte ha avgjort målet slutligt innan överklagandetidens utgång. SS har dock inte framställt något justerat yrkande i målet, utan endast åberopat ytterligare handlingar till stöd för sin talan. Det rättegångsfel som mark- och miljödomstolen har gjort kan i detta fall avhjälpas i Mark- och miljööverdomstolen genom att målet tas upp till prövning här.

SS har yrkat inhibition av mark- och miljödomstolens dom. Eftersom Mark- och miljööverdomstolen avgör målet slutligt prövas inte inhibitionsyrkandet. Dessutom noterar domstolen att något beslut som kan bli föremål för inhibition inte har fattats i ärendet.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i underinstansernas bedömning att det saknas skäl att fatta beslut om förbud eller försiktighetsmått enligt miljöbalken i anledning av att TM och MM planerar att använda mark till fårbeta.

Överklagandet ska därför lämnas utan bifall.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg och hovrättsråden Mikael Hagelroth (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd), Hans Nyman och Christina Ericson, referent

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:3

DOM
2017-12-04
meddelad i
Växjö

Mål nr M 5077-17

PARTER

Klagande SS

Motpart

1. TM

2. MM

3. Torsås kommun, Bygg- och miljönämnden
Kalmarvägen 4
Box 503
385 25 Torsås

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Kalmar läns beslut från den 14 november 2017 i ärende nr 505-6145-2017, se bilaga 1

SAKEN

Klagomål över ändrad markanvändning på fastigheten XX i Torsås kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 422947

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Torsås kommun (nämnden) beslutade den 25 juli 2017, 2017/BMN486, att det planerade betet på fastigheten XX inte bedöms komma att utgöra en olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Nämndens beslut överklagades till Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen) av SS som yrkade inhibition. Länsstyrelsen tog upp ärendet för slutligt avgörande direkt och avslog överklagandet.

Länsstyrelsens beslut har nu överklagats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

SS yrkar, som det förstås att djurhållning på den rubricerade fastigheten förbjuds. Hon begär vidare att det överklagande beslutet inhiberas.

Till stöd för sin talan anför hon i huvudsak följande. Länsstyrelsens beslut gäller omställning av skogsmarksområde till fårbete på fastigheten XX i Torsås kommun. Fastigheten gränsar till hennes fastighet YY. Länsstyrelsen godkände att nyetablering av fårbete med ett avstånd av 30 meter till hennes bostadshus och veranda, vilket hon motsätter sig då hon bor i den förhärskande vindriktningen och har problem med luftrör och mår illa av fårlukt. Av det skälet har hon valt att bosätta sig i ett skogsområde, för att slippa onödig belastning på hennes hälsa. Hon förvärvade sin fastighet då grannfastigheten var skogsmark. Skogen avverkadades år 2013 med avsikt att återplaneras, vilket inte gjordes. Skogsfastigheten såldes till nuvarande ägare år 2016 och nu har skogen spontant börjat växa upp igen.

Det finns tillgång till bra bete på andra fastigheter. När en annan granne hade får som betade ungefär 100 meter från hennes bostadshus kände hon fårlukt över hela fastigheten, inne i huset och i sovrummet då hon alltid sover med fönstret öppet.

Detta påstående saknade grund enligt länsstyrelsen. Lukten kommer troligen bli starkare när betesmarken enbart ligger 30 meter bort. Detta ska hon inte behöva tåla när hon bott där längre än de nya fastighetsägarna.

Det är sju får med sina lamm som ska vistas på betesmarken. Det korta avståndet till hennes bostad kommer att förstöra boendemiljön på alla sätt, både ur trivselsynpunkt och ur hälsosynpunkt. Länsstyrelsen har inte beaktat Miljööverdomstolens avgörande MÖD 2006:32 om nyetablering av djurhållning. I det nu akutella målet är det också en nyetablering av djurhållning, men i ett uttalat barrskogsområde där ingen aktiv jordburksaktivitet alls sker. Hon anför också hälsoskäl med ständigt irriterade luftrör som kan utvecklas till astma.

Länsstyrelsen har i sitt beslut inte tagit hänsyn till flera punkter som hon anført bl.a. om förhärskande vindriktning, känsliga luftrör, avsaknaden av buskage mellan hennes fastighet och beteshagen, det tidigare hänvisade avgörandet från Miljööverdomstolen, tillgång till annan betesmark samt den luktolägenhet som fåren kommer innebära.

Enligt hänsynsreglerna i 2 kap. 3 § miljöbalken ska verksamhetsutövaren veta vad han gör samt ha kunskap om sin verksamhet och inte belasta omgivningen med onödig störning.

Inför nyetableringen togs ingen kontakt med henne för att undersöka hur hon ställde sig till verksamheten. De borde ha förstått att hon berörs av den radikala försämring som verksamheten innebär för henne i sin boendemiljö. De har således inte förstått sitt ansvar enligt 2 kap. 22 § miljöbalken.

Platsen är vidare inte lämplig i enlighet med 2 kap. 6 § miljöbalken. Det ska vara minst 50 meter enligt Kalmar kommun, eftersom hon bor i den förhärskande vindriktningen. Det bör planeras gran mellan fårhagen och hennes fastighet. Med tanke på miljömålen, att minska koldioxidhalten, borde inte nyetablering av hagmarken alls ske på skogsmark.

Väg 504 har relativt hög belastning av pendeltrafik från Torsås kommuns västra delar, samt mycket timmerbilar och lastbilstransporter då väg 504 är en genväg från inlandet till kusten och E22. En nyetablering och omställning från skogsmark till hagmark borde förbjudas helt av klimatskäl.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

SS har hos mark- och miljödomstolen yrkat inhibition av det överklagade beslutet. Domstolen tar upp målet för slutligt avgörande och kommer därför inte ta ställning till yrkandet om inhibition.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning och vad SS anfört föranleder ingen annan bedömning.

Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

På grund av mellankommande helger kan domen överklagas senast den 27 december 2017.

Marie Gerrevall

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius. Föredragande har varit beredningsjuristen Anna Fridh.